

Beck Tamás

Csukafogás

Hogy nem csak legenda, miszerint Kádár elvtárs mindegyiket megtesz azért, hogy szovjet vendégeinek feledhetetlen pillanatokot szerezzen magyarországi vakációzásuk ideje alatt, azt Gergő bácsi megtapasztalhatta azon a délutánon. Három óra körül egy fényes fekete Volga gördült be az udvarukba. Gergő bácsi unokája, Szilvi a kocsis elöl menekülő tyúkokat kotkodácsolására figyelt fel. Amint az autót megpillantotta, tüstént letette a földre a hasábfával teli silingát. Aztán csak bámulta a kocsiból kiszálló férfiakat, s izgatottan gyűrögette közben nyári szoknyája szegélyét. Az egyik látogató zöld katonai egyenruhát viselt, a hónalja környékére már térképet rajzolt a verejték. Másikuk, a civil szellősebben öltözködött, rövid ujjú ingben volt és jugoszláv farmernadrágjából is sortot készített egy hozzáértő kéz.

Dús, göndör haja így is csapzott volt az izzadságtól. Kelletlenül pislogtak az erős napfényben.

- Kislány, hol a nagypád? - szólította meg végre a katonatiszt Szilvit, s ahogy végigtörölte kézfejjével a homlokát, megcsillant aranyos váll-lapja.

- Nem kislány ez már! - szólt akkor rá a társa - Nem látod, kész menyecske?

A tiszt nem lehetett valami kedélyes hangulatban, morgott valamit erre érthetetlenül. Szilvi azonban fülig pirult. Válaszolni akart, de a házból ekkor lépett ki az öreg. Hunyorogva nézte az idegeneket, mintha csak a bemutatkozásukat várta. A civil kitalálta gondolatait.

- Kovács vagyok, - nyújtott kezét Gergő bácsinak - a lellei pártbizottság vezetője! Ő mellettem Somlai őrnagy!

- Adjonisten! - bólintott az öreg, és göcsörtös, kérges tenyerével megszorította annak párnás kezét. Kovács fel is szisszent egy kicsit.

- A halak ügyében jöttünk. - tért rá a tárgyra, miközben fájdalmasan dörzsölgette tenyerét - Vásárolnánk.

- Milyen hal kellene? - kérdezte szenttelen hangon Gergő bácsi. Kovács erre a kérdésre kicsit zavarba jött.

- Talán ponty... - kezdte bizonytalanul, de Somlai közbeavatkozott.

- Megörültél? - ripakodott rá. - Még megsértődik a nagykövet elvtárs! Csuka a minimum!

- Hát akkor... - veselkedett neki újra Kovács, és mérges pillantást vetett az őrnagy felé - Csukát fogott ma?

- Fogtam. - bólintott Gergő bácsi, de meg sem moccant. Kovács ekkor kapott észbe, a zsebébe nyúlt és bankjegyeköteget húzott elő.

- A legméreteesebbet adja! - nedvesítette meg szája szélét. - A legsúlyosabbat!

- Elbíra a bűvár? - szólt közbe kétkedve Somlai. Kovács ekkor mérgesen fordult társa felé. Szemmel láthatólag idegesítette, hogy az őrnagy már másodszor oktatja ki, ráadásul idegenek előtt.

- Igen, elbíra! - válaszolta epésen - A bűvárjaink nem a balettintézetben kapnak kiképzést!

Az öreg eltűnt a kamrában, ahol frissen fogott halai lógtak, Szilvi pedig egyedül maradt az udvaron a két idegen férfival. Rovarok dongtak körülöttük, Somlai elkáromkodta magát, miközben elmaszatolt a nyakán egy jóllakott bögölyt.

- Hé! - szólt rá Kovács, és fejével Szilvi felé intett - Hölgytársaságban vagy!

Az őrnagy megint morgott valamit, és eloldalgott a kerítés felé. Kovács most zavartalanul szemügyre vehette Szilvit. Tekintetét kedvtelve jártatta végig a süldőlány gömbölyded domborulatain, csak akkor hőkent meg kissé, amikor megpillantotta a lány zokniját, mely bakfismódra egészen a térdéig föl volt húzva.

- Hogy hívnak? - nézett egyszercsak a lány szemébe.

- Szilvi, - pirult el megint amaz - Simon Szilvia!

- És hová jársz iskolába? - mosolyodott el Kovács.

- Siófokos! - válaszolta már bátrabban Szilvi - Hatodikos vagyok, és orosz fakultációs...

- Itt a csuka, amit az elvtársak parancsoltak! - lépett ki a kamrából Gergő bácsi. Egy madzagon himbálta a halat, miközben várakozón nézett vendégeire. Kovács azonban még mindig tűnődve fürkészte a lányt, az őrnagy pedig távolabb rugdosta az udvar porát szórakozottan.

- A csuka! - köszöriete meg a torkát hangosabban az öreg. Kovács erre észbekapott. Néhány bankjegyet Gergő bácsi zsebébe gyűrt és elvette tőle a csukát. Somlai is elindult az autó felé, miután futólag odaköszönt a házigazdának. Kovács azonban még tétovázva állt kezében a csukával, mintha morfondírozna valamin.

- Nem jöhetne velünk az unokája? - bökte ki végül, a szeme sarkából méregetve az öreget. - Azt mondta, orosz fakultációs! Gyakorolhatná a nyelvet, szovjet vendégeink vannak!

- Szó sem lehet róla! - csapta vissza a Volga ajtaját az őrnagy - Elment az eszed? Ez zártkörű fogadás! Tolmácsunk pedig van!

- Igen, van egy férfitolmácsunk, aki ötvenéves és kopasz! - vágott vissza gúnyosan a párttitkár - Most nézz erre a lányra, és ítéld meg, ki tesz majd jobb benyomást közülük a nagykövet elvtársra! Te visszamész a laktanyába, de rajtam számon kérik a vendégek közérzetét!

- Szólhatok én is egy szót? - kérdezett közbe epésen Gergő bácsi, és unokájához fordult - Szilvi, van kedved az elvtársakkal menni?

A lány pipacspirosan sütötte le a szemét, és úgy sandított az idegenekre, mint aki megértette, hogy hirtelen kitért előtte a nagyvilág, de még fél belépni oda. Aztán a nagypjára nézett, és szégyenlősen, szinte bocsánatkérrően bólintott.

Tíz perc múlva már a sással szegélyezett bekötőúton zötykölődtek mindannyian. Somlai vezetett, mellette terpeszkedett Kovács, Szilvi pedig a hátsó ülésen ült. Fegyelmезetten, térdeit összeszorítva, arcán az izgatott kíváncsiság kifejezésével tekingetett az ablakon kifelé.

- Kíváncsi vagy, hová megyünk először? - fordult hátra az ülésen Kovács, és rámosolygott Szilvire. Az némán bólintott.

- Most elmegyünk a bűvárhoz, aki már türelmetlenül

várhat minket - magyarázta Kovács.

- Búvárhoz? - vett erőt megilletődöttségén a lány - Oda meg miért?

Kovács jólesően felnevetett, amiért sikerült felkeltenie a lány kíváncsiságát.

- Az hadititok! - rázta meg a fejét huncutul.

- Nehogy elszóld magad! - mordult el Somlai.

- Te figyelj az utat! - vágott vissza neki utálkozó arccal Kovács.

Körülbelül negyedóra múlva letértek a bekötőútról, és egyenesen a tópartra hajtottak. A nádas egy helyen ki volt irtva, és Szilvi már távolról megpillantotta, hogy valaki ott felegyenesedik. Csak közelebb érve látta, hogy egy igazi békaember. Kovács kiszállt, kezében a nejlonszatyorba tekert csukával és átadta a búvárnak. Néhány szót is váltottak halkán, de Szilvi nem értett belőle semmit. Amikor Kovács visszaszállt az autóba, az őrnagy szó nélkül rükkverbe kapcsolt, és újra ráhajtott a bekötőútra. A csuka nélkül folytatták tovább az útjukat.

Szilvi úgy nézett egyik férfiről a másikra, mintha magyarázatot várna tőlük valamire. De amazok most szinte ünnepélyes némasággal ültek egymás mellett. Kovács kis fésűt vett elő inge zsebéből és megigazította pár szál haját.

- Nem a nagykövet elvtársnak visszük a csukát? - szólalt meg Szilvi nagysokára, amint összeszedte a bátorságát. Kérdésére Somlaiból és Kovácsból egyszerre buggyant ki a nevetés.

- De, éppen őneki! - bólogatott Kovács kedélyesen, de nem mondott ennél többet és a lányra se nézett. Szilvi megint kinyitotta a száját, aztán mégis meggondolhatta magát, mert szó nélkül összezárta.

Valami stégfeléhez érkezett éppen. Szilvi észrevette, hogy útitársai egyre izgatottabbak, aztán meglátta a stég mellett álldogáló, egymással fecserésző embereket. Ösztönösen összeszorult a gyomra neki is. A Volga a trécselő csoport mellé gurult és megállt.

- Ha kiszállsz a kocsiból, majd annak a vékony, magas, szövetnadrágos elvtársnak köszönj először! - hadarta Szilvinek Kovács, és hangja most rendelkező volt. Választ sem várva kiugrott az autóból, majd ajtót nyitott Szilvinek, mint hajdanában az úrvezetők szokták a nagyságos asszonyoknak. Szilvi remegő lábakkal lépett ki a kocsiból a sáros földre. Tekintetével rögtön a mondott szövetnadrágost kezdte keresni. Meg is látta, de az éppen egy kapatos magyar katonatiszttel folytatott elmélyült beszélgetést. A lányt zavarából Kovács segítette ki, amikor átkarolta annak vállát és szó nélkül a diskurálókhoz vezette. De maga sem merete megszólítani őket, ott topogott mellettük az alkalmas pillanatra várva, hogy bemutatthassa nekik Szilvit.

- Konyev marsall három napot kért Hruscsovtól, hogy leverhesse Pesten az ellenforradalmat! - bökte meg a katonatiszt kedvesen kötődve a szövetnadrágos oldalát - Ahhoz képest több, mint egy hét kellett neki hozzá!

- Nem akartuk a komolyabb fegyvereinket is bevetni...

- kacsintott a tisztre a szövetnadrágos - Azokat a Szeuei-csatornára tartogattuk!

- Mit mondanak? - kérdezte Szilvitől sűgva Kovács - Én nem értek oroszul!

Szilvi úgy nézett vissza Kovácsra, mint aki még életében nem találkozott oroszul nem tudó emberrel.

- Valami csatornáról... - hebegte végül, mire Kovács értetlenül ráncolta össze homlokát.

- Áh, Kovács elvtárs! - fordult hozzájuk hirtelen a kapatos katonatiszt - Kit hozott nekünk?

- Simon Szilvia vagyok! - nyögte ki Szilvi zavarában magyarul, és a Kovácstól kapott utasításnak megfelelően a szövetnadrágosnak nyújtott kezét.

- A magyar dolgozó nép egy leánya! - tette hozzá magyarázóan Kovács.

A kapatos katonatiszt lefordította szavaiat a szövetnadrágosnak. Az elmosolyodott, és erőltetett szívéllyességgel rázott kezét a lánnyal.

- A szovjet nagykövet vagyok, elvtársnő. - válaszolta neki, bár sejtelve sem volt róla, hogy az érti a szavait. - Ki ez a pojáca? - intett aztán a fejével Kovács felé, és a tisztre nézett.

- Egy kis mitugrász a lellei pártbizottságról! - csuklott egyet a katonatiszt, és rámosolygott Kovácsra, mintha éppen megdicsérte volna.

- Úgy, - bólintott a nagykövet - és azt hiszi, olyan vagyok, mint Lavrentij Pavlovics Berija volt, aki a gyereklányokat szerette! Így akar a kedvemben járni!

Harsogva nevettek föl mindketten, s amúgy oroszosan megveregették egymás hátát. Kovács tisztelettudóan mosolygott rájuk, Szilvi a földet nézte.

- Na, hanem indulni kéne horgászni! - nézett órájára hirtelen a tiszt - Biztos vagyok benne, hogy ma csukát is fogunk! Nem igaz, Kovács elvtárs? - tette hozzá magyarul, és Kovácsra kacsintott.

- Minden bizonnyal, ezredes elvtárs! - mosolygott vissza a tisztre Kovács. Szilvivel már senki sem törődött, az egész csoport fölraktatott a stégre. Kempingszékek nyíltak szét, mindannyian letelepedtek, a nagykövet elvtárs pedig kezébe vette a horgászbotját. Surrogott a damil, ahogy belevetette a horgot a vízbe.

Amint magára maradt a parton, Szilvi fejében hirtelen állt össze egyetlen képpé mindaz, amit az elmúlt órában tapasztalt. Tudta, hogy néhány perc múlva a nagykövet elvtárs kezében a horgászbot megfeszül, s a horog végén ő majd újra megpillantja a csukát, amit a nagyapja egyszer már kifogott a tóból. Maga előtt látta a búvart is, amint egy néptelen partszakaszon kievickél a vízből elégedett tekintettel, hiszen sikeresen teljesítette a küldetését. Mindenki boldog lesz ettől a szemfényvesztéstől.

A következő gondolata Szilvinek az volt, vajon a nagyapja elhiszi-e majd neki mindezt. Elmondja-e neki egyáltalán ezt a történetet?

Megkérdezze tőle, mi az az ellenforradalom és hogyan szokták szeretni a gyereklányokat? Hogy ki volt Konyev marsall és Lavrentij Pavlovics Berija? S hogy hol van a Szeuei-csatorna?